

Υπερηφάνεια

/ Γενικά

Φωτο: .madatoforos.com

Θυμήσου ότι από μόνη την υπερηφάνεια ένας άγγελος έπεσε από τον ουρανό. Και από άγγελος έγινε διάβολος.

Μην είσαι κι εσύ υπερήφανος και υψηλόφρων, για να μη γίνης όμοιος με τους δαίμονες. Να είσαι ταπεινός και πράος, και θα γίνης όμοιος με τους αγγέλους. Τότε θα ευλογηθής από τον Κύριο: «*Επί τίνα επιβλέψω, αλλ' ή επί τον ταπεινόν και ησύχιον και τρέμοντά μου τους λόγους;*» (Ησ. 66. 2).

Δεν υπάρχει τίποτε πιο βδελυκτό στον Θεό, αλλά και στους ανθρώπους, από την υπερηφάνεια και την οίηση. Και δεν υπάρχει τίποτε πιο προσφιλές και ευχάριστο από την πραότητα και την ταπεινοφροσύνη.

Η υπερηφάνεια, είναι θυγατέρα της αλογίας, της αγνωσίας και της πνευματικής τυφλώσεως. Ενώ από την αληθινή γνώσι προέρχεται η ταπείνωσις. Αν γνώριζες πραγματικά τον εαυτό σου δεν θα ήσουν υπερήφανος. Η έλλειψις της αυτογνωσίας σε οδηγεί στην υπερηφάνεια. Συνειδητοποίησε τουλάχιστον ότι «*Κύριος υπερηφάνοις αντιτάσσεται, ταπεινοίς δε δίδωσι χάριν*

» (Παροιμ. 3. 34). Από τον ταπεινό ο Κύριος και το πιο ασήμαντο δώρο το δέχεται, από τον υπερήφανο και το πιο μεγάλο το αποστρέφεται. Πιο αρεστός είναι στον Θεό ο ταπεινός αμαρτωλός από τον υπερήφανο δίκαιο. «*Ακάθαρτος παρά Θεώ πας υψηλοκάρδιος*» (Παροιμ. 16. 5).

Μέσα στη ροή της ανθρώπινης ιστορίας, πάντοτε ο Κύριος αποστράφηκε τους υπερηφάνους και δέχθηκε τους ταπεινούς. «*Καθείλε δυνάστας από θρόνων και ύψωσε ταπεινούς· πεινώντας ενέπλησεν αγαθών και πλουτώντας εξαπέστειλε κενούς*» (Λουκ. 1. 52-53). Αποστράφηκε τους σοφούς φιλοσόφους και τους υψηλόφρονες Φαρισαίους και επέλεξε για διαδόχους Του τους άσημους και αγράμματους ψαράδες. Αποστράφηκε τους πλουσίους και ευγενείς άρχοντες και διάλεξε για επίγειους γονείς Του τον φτωχό μαραγκό Ιωσήφ και την ταπεινή Μαριάμ. Ας μην υπερηφανεύεται λοιπόν κανείς για τους επιφανείς προγόνους του. Ένα κοινό πρόγονο έχουμε όλοι, τον παραβάτη και εξόριστο Αδάμ. Η κληρονομιά όλων μας είναι χώμα και λάσπη. Από τη γη πλασθήκαμε και στη γη θα επανέλθουμε.

Αν έχεις κάποιο ανώτερο αξίωμα, μην υψηλοφρονής και μην εξουθενώνης τους υφισταμένους σου. Ο ανώτερος απ' όλους τους ανθρώπους και όλη την κτίσι, ο δημιουργός σου και δημιουργός του παντός Κύριος, σου έδωσε το παράδειγμα της ταπεινώσεως. Πήρε δούλου μορφή και «*εταπείνωσεν εαυτόν γενόμενος υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δε σταυρού*» (Φιλιπ. 2. 8). Όλα τα αξιώματα και όλα τα επίγεια αγαθά θα μείνουν εδώ, κι εσύ θα πας εκεί που αυτά δεν θα έχουν καμμιά αξία, αλλά ο καθένας θα αμειφθή από τον Κύριο κατά τα έργα του. Γι' αυτό «*όσω μέγας ει, τοσούτω ταπεινού σεαυτόν, και έναντι Κυρίου ευρήσεις χάριν*» (Σοφ. Σειράχ 3. 18).

«*Υπερήφανοι παρηνόμουν έως σφόδρα, από δε του νόμου σου ουκ εξέκλινα*» (Ψαλμ, 118. 51). Ο υπερήφανος δεν ακολουθεί ποτέ την ευθεία οδό του Κυρίου, αλλά τη δαιμονική οδό της παρανομίας. Τίποτε άλλο δεν απομακρύνει τόσο από τον Θεό, όσο η υπερηφάνεια και ο εγωισμός. Πίσω από κάθε πτώσι βρίσκεται κρυμμένη η υπερηφάνεια. Και πίσω από τα πνευματικά αγαθά, που συνάζεις με τόσο κόπο, πάλι η ίδια είναι κρυμμένη, για να σου τα σκορπίση. Κάνεις ελεημοσύνες, και υπερηφανεύεσαι για τη φιλόανθρωπη καρδιά σου. Συγκρατείς τον θυμό σου, και υπερηφανεύεσαι για την αοργησία σου. Νηστεύεις και αγρυπνείς, και υπερηφανεύεσαι για τον ασκητικό ζήλο σου. Έτσι όμως αποβαίνουν μάταια όλα τα έργα και όλοι οι κόποι σου, όπως μάταια ήταν και για τον Φαρισαίο τα καλά του έργα, που του τα σκόρπισε η υπερηφάνεια.

Όσες αρετές κατόρθωσες χωρίς τον νου, αυτές μόνο είναι δικές σου, αφού ο νους σου είναι δώρο του Θεού. Όσα σπουδαία πράγματα κατασκεύασες χωρίς τη χρήσι των μελών του σώματός σου, αυτά μόνο οφείλονται σε σένα, αφού το σώμα σου είναι δημιούργημα του Θεού. Όσα κατορθώματα πέτυχες πριν γεννηθής, γι' αυτά

μόνο σου ανήκει έπαινος, αφού τα μετά τη γέννησί σου, καθώς επίσης και αυτή τη γέννησι, σου τα χάρισε ο Θεός. Λοιπόν, τί έχεις δικό σου για να υπερηφανεύεσαι;

Η υπερηφάνεια είναι ένα πολυκέφαλο τέρας, που κλείνει στα σπλάγχνα του όλα τα πάθη και όλες τις κακίες. Αυτή γεννά τον θυμό, την κατάκρισι, τον φθόνο, τη μνησικακία, την υποκρισία, την ασπλαχνία, τη βλασφημία, την εξουθένωσι του πλησίον, την ισχυρογνωμοσύνη, την προπέτεια, την απείθεια στον νόμο του Θεού. Στο τέλος μάλιστα οδηγεί στην πλήρη απιστία, στην αποστασία, στη συμμαχία με τους δαίμονες και στην παραφροσύνη.

Θέλεις με ειλικρίνεια να νικήσης την υπερηφάνεια, που μόνη αυτή φτάνει για να χάσης τη βασιλεία των ουρανών; Να τι πρέπει να κάνης:

Ν' αγαπήσης τη σιωπή.

Να ζης στην αφάνεια, αποκρύπτοντας από τους ανθρώπους τα καλά έργα και τους πνευματικούς κόπους σου.

Να σηκώνης αγόγγυστα τους ελέγχους, τις ατιμίες, τις λοιδορίες και την περιφρόνησι των ανθρώπων, καθώς και τα παιδαγωγικά ραπίσματα του Θεού.

Να θυμάσαι τα πολλά σου αμαρτήματα και να συντρίβεσαι γι' αυτά.

Να μελετάς και να θαυμάζης τα υπερφυσικά κατορθώματα των αγίων του Θεού.

Να καλλιεργής την εσωτερική αυτομεμψία.

Ν' αποφεύγης τους επαίνους σαν τη φωτιά.

Τέλος, να κρατάς πάντοτε στον νου σου τη μνήμη του φοβερού δικαστηρίου του Κυρίου, εκεί που όλοι οι υπερήφανοι θα ταπεινωθούν οριστικά.

Πηγή: askitikon.eu